
ΤΟ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΜΑΘΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ: ΣΚΕΨΕΙΣ, ΙΔΕΕΣ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Μίτσου Ακογιούνου, PhD, ΤΜΣ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Μερικές σκέψεις...

Κληθήκαμε, για την υγεία μας και την υγεία των γύρω μας, την εποχή της πανδημίας του κορωνοϊού να «μείνουμε σπίτι». Οι αλλαγές που βιώνουμε στη ζωή μας είναι πάρα πολλές και αναπάντεχες για όλους. Και αυτές συνοδεύονται από έναν φόβο για το άγνωστο, μερική απώλεια ελέγχου της ζωής μας και αίσθημα ανασφάλειας για το μέλλον, εισάγοντάς μας σε μία κατάσταση πένθους, ατομικού αλλά και συλλογικού. Στην μοναδικότητά μας, ο καθένας και η καθεμία μας διαχειρίζεται το πένθος με τον δικό του ή δικό της τρόπο.

Ενώ η περίοδος υπαγορεύει να κρατάμε αποστάσεις, εξακολουθούμε να είμαστε κοινωνικά όντα και συνεχίζουμε να αλληλοεπιδρούμε και να επηρεάζουμε ο ένας τον άλλον. Ακόμα κι αν θεωρήσουμε τη λύση της τηλε-εκπαίδευσης ιδανική για την παρούσα φάση, δεν παύει να είναι μία στρεσογόνα κατάσταση και για εμάς, αλλά και για τους μαθητές μας. Μπορούμε, όμως, να επιλέξουμε τον τρόπο για να είμαστε δίπλα στους μαθητές μας ώστε αυτό να γίνει όσο πιο εύκολα για όλους τους εμπλεκόμενους.

Μας ζητείται λοιπόν, ως εκπαιδευτικοί, να συνεχίσουμε τη διδασκαλία μας «από απόσταση». Το αντικείμενο του μαθήματός μας όμως είναι πράξη και βίωμα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουμε μικρές ή μεγαλύτερες δυσκολίες σε αυτή τη μετάβαση, από την δια ζώσης διδασκαλία στην σύγχρονη και ασύγχρονη τηλε-εκπαίδευση. Σίγουρα δεν έχουμε οργανώσει τα μαθήματά μας από την αρχή της σχολικής χρονιάς με αυτό τον τρόπο (οπότε πιθανόν τώρα να κινούμαστε με αβεβαιότητα και πανικό), σίγουρα δεν έχουμε όλοι το σωστό και απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό (οπότε προσαρμοζόμαστε σε αυτό που έχουμε), ούτε και τις απαραίτητες γνώσεις, αλλά σημαντικότερο είναι ότι πολλοί από τους μαθητές μας δεν έχουν τις απαραίτητες συνθήκες στο σπίτι τους για να μπορέσουν να ανταποκριθούν σε αυτό το κάλεσμα του Υπουργείου Παιδείας. Κάνουμε όμως το καλύτερο που μπορεί ο καθένας ενώ προσέχουμε τις παγίδες στις οποίες μπορεί να πέσουμε.

Κάποιοι προβληματισμοί...

Η τηλε-εργασία, όπως είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση η παροχή μαθημάτων εξ αποστάσεως, απαιτεί οργάνωση, πρόγραμμα και συγκεκριμένες ώρες δουλειάς, όπως ακριβώς κάνουμε και όταν πηγαίνουμε στο σχολείο. Είναι εύκολο να πέσουμε στην παγίδα ενός ακατάστατου ή ακόμα και συνεχούς ωραρίου, όπου είμαστε στον υπολογιστή από το πρωί ως το βράδυ ψάχνοντας για υλικό, εξερευνώντας την πλατφόρμα του υπουργείου, μαθαίνοντας διάφορα προγράμματα για να δημιουργήσουμε μόνοι μας υλικό, στέλνοντας e-mails στους μαθητές μας ή και τους γονείς τους, και γενικά προσπαθώντας να οργανώσουμε

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕΜΕ, 2020
«ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ»

τα μαθήματά μας με τον καλύτερο για εμάς τρόπο. Αυτό μας τιμά, αλλά υπονομεύει την ψυχική μας ισορροπία, την οικογενειακή μας αρμονία και τις σχέσεις μας με τα δικά μας παιδιά. Είναι ουσιώδες λοιπόν να κρατήσουμε μία ρουτίνα μέσα στην ημέρα μας, με συγκεκριμένες ώρες εργασίας και με σωστή οργάνωση για να μπορούμε να παρέχουμε και σύγχρονη και ασύγχρονη διδασκαλία στους μαθητές μας.

Μία επιπλέον παράμετρος είναι ότι δεν έχουν όλοι οι μαθητές μας τον απαραίτητο εξοπλισμό, αν και μπορούμε να θεωρήσουμε ότι οι περισσότεροι έχουν ένα «έξυπνο» τηλέφωνο. Οπότε είναι καλό να έχουμε στο νου μας ότι το υλικό που θα δημιουργήσουμε για τις τάξεις μας να είναι προσβάσιμο από κινητό τηλέφωνο. Και για όσους μαθητές μας δεν έχουν ούτε αυτή τη δυνατότητα, μπορούμε, σε συνεννόηση με τον διευθυντή ή την διευθύντρια του σχολείου μας, να ακολουθήσουμε το πλάνο και των υπολοίπων καθηγητών. Είναι σημαντικό να μην αφήσουμε κανέναν μαθητή και καμία μαθήτρια έξω από αυτή τη διαδικασία, είναι όλοι και όλες κρίκοι της ομάδας.

Διάφορες ιδέες...

Επειδή είναι πολλά τα ερωτήματά μας ως προς το πώς να οργανώσουμε τα μαθήματά μας, πόσα υλικά χρειάζεται να βρούμε ή να δημιουργήσουμε και πόσες ώρες θα χρειαστούμε στο διαδίκτυο ψάχνοντας και δουλεύοντας στις πλατφόρμες με τις οποίες επικοινωνούμε με τις τάξεις μας, θεωρώ πολύ σημαντικό να κρατήσουμε τα πράγματα απλά. Σε κάθε τάξη κάνουμε ένα μόνο μάθημα την εβδομάδα, οπότε ένα μάθημα την εβδομάδα θα παρέχουμε και εξ αποστάσεως. Το τρίπτυχο των δραστηριοτήτων, με δεδομένο ότι τα παιδιά θα τα κάνουν μόνα τους στο σπίτι, γίνεται: ακρόαση, εξερεύνηση, δημιουργία. Στην οργάνωση του μαθήματός μου συνυπολογίζω το άγχος που έχουν ήδη τα παιδιά (αλλά και οι γονείς τους), και παρέχω υλικό και δράσεις που είναι για όλους εύκολο να διαχειριστούν, να ακολουθήσουν, να εμπλακούν και να ολοκληρώσουν. Τέλος, συνδυάζω σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με όλες μου τις τάξεις.

Ασύγχρονη επικοινωνία

Μέσα σε τρεις σελίδες συγκεντρώνω όλο μου το υλικό, το δομώ σύμφωνα με τις τρεις κατηγορίες (ακρόαση, εξερεύνηση, δημιουργία), ενσωματώνω μέσα στο υλικό ενεργούς υπερσυνδέσμους για να έχουν πρόσβαση τα παιδιά κατευθείαν σε αυτούς, και ζητώ με έναν ευχάριστο και απλό τρόπο κάποιου είδους ανατροφοδότηση από τα ίδια τα παιδιά. Σας στέλνω μαζί με αυτό το κείμενο διάφορα αρχεία, ένα από αυτά είναι ένα παράδειγμα πιθανού πρώτου μαθήματος (Μάθημα_δείγμα). Σας το προωθώ και σε .docx αρχείο για να μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε αν θέλετε ως βάση για τα μαθήματά σας.

Κάποιοι χρήσιμοι διαδικτυακοί τόποι για εύκολη δημιουργία υλικού είναι:

1. <https://www.bookwidgets.com/> : Δίνει 60 μέρες δωρεάν χρήση, είναι εύκολο στη δημιουργία δραστηριοτήτων, υποστηρίζει τα ελληνικά και με αυτό τον τρόπο μοιραζόμαστε μουσικά παιχνίδια με τα παιδιά που φτιάχνουμε μόνοι μας, σύμφωνα με το επίπεδο των παιδιών ή την ύλη της τάξης.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕΜΕ, 2020
«ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ»

2. <https://www.educaplay.com/> : Είναι ελεύθερο στη χρήση, εύκολο στη δημιουργία δραστηριοτήτων, υποστηρίζει τα ελληνικά, μοιραζόμαστε μουσικά παιχνίδια με τα παιδιά και μας δίνει τη δυνατότητα να παίζουν και μεταξύ τους
3. <https://learningapps.org/> : Είναι ελεύθερο στη χρήση, εύκολο στη δημιουργία δραστηριοτήτων, υποστηρίζει τα ελληνικά, δημιουργούμε απλά παιχνίδια για τα παιδιά και μας δίνει πολλές διαφορετικές επιλογές παιχνιδιών (Βρες το ταίρι, σταυρόλεξα, κρεμάλα, βρες τις κρυμμένες λέξεις, βάζω στη σειρά, παζλ, αντιστοίχιση, ασκήσεις πολλαπλής επιλογής, ο εκατομμυριούχος, και άλλα)
4. <https://quizizz.com/> : Είναι ελεύθερο στη χρήση, εύκολο στη δημιουργία δραστηριοτήτων, υποστηρίζει τα ελληνικά, δημιουργούμε και μοιραζόμαστε παιχνίδια με τα παιδιά και μας παρέχει και αυτό πολλές διαφορετικές επιλογές παιχνιδιών

Κάποια παραδείγματα παιχνιδιών που δημιουργήσαμε η Μαρία Χαλκιαδάκη, η Έλενα Νικολάου και εγώ και πού, φυσικά, αν σας αρέσουν, μπορείτε να τα χρησιμοποιήσετε:

1. https://www.educaplay.com/game/5320480-learning_resource.html
(αντιστοίχιση ήχου με εικόνα μουσικού οργάνου)
2. https://www.bookwidgets.com/play/VMK4MV?teacher_id=4890540481970176
(memory με φωτογραφίες μουσικών θεμάτων)
3. <https://learningapps.org/display?v=piwkmifgn20> (λέξεις μουσικές, λέξεις διαλεχτές: ένα κρυπτόλεξο)
4. <https://learningapps.org/display?v=p540ij6oj20> (memory με τα μουσικά όργανα της τάξης)
5. <https://learningapps.org/display?v=pz5xhwb1c20> (κρεμάλα με την ονομασία των μουσικών φθόγγων)
6. <https://quizizz.com/join/game/U2FsdGVkX1%252BgFkrZTZmsqD1TcF1gie6mWSalGfkyR6zDvPgGncqA2V7fAWTjZwrQoJN5HorvuN9UX9Tq4wbF4Q%253D%253D>
(αναγνώριση νότας στο κλειδί του σολ)
7. https://quizizz.com/admin/quiz/flashcards/5e870b17201370001b90a6df?q=/admin&source=preGameScreen&fbclid=IwAR2VpipQznKzGwD8Sg8Fk-MrkAQYEaRNbSL3wDAmMhctDQOBo6NW_eWilul (κάρτες για εξάσκηση με τις νότες στο κλειδί του σολ)
8. <https://clavisound.no-ip.info/minisites/h5p/?p=33&fbclid=IwAR2aDmoY5JbsXCPVi5cavQrBN9t7ywKodXTS29399eWttD2WqgwEycWvDo> (Ο ταραγμένος μαέστρος, διαδραστικό βίντεο με ερωτήσεις, για παιδιά δημοτικού) – Τέτοιου είδους διαδραστικά βίντεο μπορείτε να δημιουργήσετε εδώ: <https://h5p.org/>

Στο διαδικτυακό τόπο <https://musicplayonline.com/> μπορείτε να βρείτε πολλά έτοιμα εκπαιδευτικά μουσικά παιχνίδια τα οποία μπορείτε, ένα κάθε φορά, να παρουσιάζετε στη

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕΜΕ, 2020
«ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ»

σύγχρονη συνάντηση που θα κάνετε με τα παιδιά. Εξερευνήσετέ τα όλα και δείτε ποια σας αρέσουν, ποια όχι, ποια είναι εύχρηστα και ποια δεν είναι για τις ηλικιακές μας ομάδες.

Σύγχρονη επικοινωνία – συνάντηση με τους μαθητές

Σε αυτή τη συνάντηση, που είναι καλό να πραγματοποιείται μία φορά την εβδομάδα για μισή ώρα, μπορείτε να συζητήσετε με τα παιδιά ως προς τις δράσεις που τους δώσατε την προηγούμενη εβδομάδα (τις τρεις σελίδες με τις συγκεκριμένες δράσεις), να συζητήσετε το πώς είναι και πώς περνούν τη μέρα τους (σε σχέση με τη μουσική, αν ακούν μουσική, τι μουσική ακούν, αν άκουσαν κάποιο καινούργιο είδος και αν τους άρεσε, και άλλα) και να παρουσιάσετε κάποιο διαδικτυακό παιχνίδι δείχνοντάς τους (με share screen) το πώς παίζεται.

Το θέμα της αξιολόγησης

Για την αξιολόγηση και για τη δυνατότητα να βαθμολογήσουμε κάθε μαθητή και μαθήτριά των τάξεών μας (αν δεν θέλουμε να βάλουμε σε όλους άριστα), μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τη google form που μας δίνεται ως δυνατότητα στο google drive μας. Σε αυτό το δείγμα που σας στέλνω έχω βάλει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ερωτήσεις με πλέγμα απαντήσεων και δύο διαδραστικά βίντεο, απλά για να σας δείξω τις δυνατότητες που έχει αυτό το εργαλείο.

Για να δημιουργήσετε επίσης εύκολα ερωτηματολόγια (με ναι-όχι, σωστό-λάθος, ή και πολλαπλής επιλογής) μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και το survey monkey:

1. <https://www.surveymonkey.com/> (ο ιστότοπος)
2. https://help.surveymonkey.com/articles/en_US/kb/How-to-create-a-survey (οδηγίες χρήσης)

Μαζί με αυτό το υλικό σας στέλνω και δύο αρχεία τα οποία ξέχασα να σας παρουσιάσω, ένα εξαιρετικό βιβλίο όπου περιγράφει με απλά λόγια τι είναι ο κορωνοϊός για παιδιά (αρχείο 1_ενημερωτικό για τον κορωνοϊό) και μία τόμπολα που την έχω ονομάσει «καθημερινές μουσικές προκλήσεις» (2_καθημερινές μουσικές προκλήσεις) με έμφαση στη συνέχιση της επικοινωνίας μας με τα παιδιά και την ανατροφοδότησή τους. Φυσικά όλα όσα σας στέλνω μπορείτε να τα χρησιμοποιήσετε όπως θεωρείτε καλύτερο για τους μαθητές και τις μαθήτριάς σας, αλλά και εσάς τους ίδιους.

Coda

Είναι εξαιρετική αυτή η πρωτοβουλία της ΕΕΜΕ για τις διαδικτυακές συναντήσεις, καθώς αυτή την περίοδο και εξαιτίας της χωρικής μας απομόνωσης, όλοι χρειαζόμαστε στηρίγματα, άτομα να αλληλεπιδράσουμε και να αισθανθούμε ότι δεν είμαστε μόνοι. Πραγματικά αυτή είναι η σημασία της ομάδας και η σημασία του κύκλου. Είμαστε όλοι μαζί και είμαστε όλοι εδώ για όλους. Συνεχίζουμε να κάνουμε μουσική με νέους και ίσως πρωτόγνωρους τρόπους, αλλά συνεχίζουμε να κάνουμε μουσική όλοι μαζί!